

GODFRIED GAAT OP WANDEL

Ik weet met mijn geluk geen blijf. Ik woon nu de hele tijd bij mijn vader. Dat is een fietsenmaker. En hij heeft ook nog een café. Café Sportwereld. Ik mag alles doen wat mijn hart verlangt. Mijn leven is een feest. Ik zit soms tot twaalf uur in de nacht aan de toog Coca-Cola te drinken. Op de dag dat ik mijn plechtige communie moest doen is mijn moeder met haar lief eindelijk met de noorderzon verdwenen. Dat is twee jaar geleden. Ik heb die dag mijn plechtige communie niet hoeven doen. Ik had gezegd tegen pa dat ik toch niet in Jezus geloofde en hij vond het allemaal goed.

Het is nu mei en de zon schijnt. De jaren zeventig zijn in volle gang. Het getal zeventig, dat is toch een prachtig getal. Ik denk dat ik zanger ga worden en dat ik mijn haar laat groeien, gelijk die zanger van The Who met zijn lange blonde krullen. Dat heb ik dus al, blonde krullen, ik moet ze alleen nog laten groeien. Ik ga aan pa vragen of ik een gitaar krijg. Ik krijg alles van pa wat ik wil, als ik hem verder maar met rust laat. Ik zit in het tweede jaar van het middelbaar onderwijs, in de Latijn-Wiskunde. Ik moest Latijn gaan volgen van de meester. De meester zei dat ik een godenkind was. Zelfs mijn naam is mooi. Godfried, zei de meester, is

de vriend van god. Ik heb nog nooit mijn les geleerd en toch ben ik altijd de eerste van de klas. Het kan mij niet eens schelen, ik ga zanger worden. Ik zit samen in de klas met mijn neef Wilfried. Die is altijd tweede. Die zit hele dagen te blokken en boeken te lezen van Hollandse jeugdschrijvers. Ik vind die Hollanders allemaal een bende onnozelaars. Ik geloof dat het enorm op Wilfried zijn systeem werkt dat ik slimmer ben. Het was dankzij hem dat ik zaterdag de schoonste dag van mijn bestaan heb meegemaakt. Ik ben de liefde tegengekomen.

Die dwaze Wilfried had gevraagd of ik mee ging wandelen met de wandelclub. Ik dacht nog: wie gaat er nu wandelen voor de lol. Maar die mensen deden dat echt, gaan wandelen in clubverband. Wilfried vertelde dat ze een tijd geleden in maart naar de Ardennen waren geweest en dat er daar nog sneeuw lag. Dat vond ik vreemd, dat hij dat zei. Alsof het iets was dat belangrijk genoeg was om hem gelukkig te maken, die sneeuw.

We hadden afgesproken aan de kerk van ons dorp Driesdonk. Ik kwam er aan met mijn brommer. Wilfried zwaaide naar mij. Hij zag er content uit. Zijn zusster Georgette was er ook bij. Ze zag er nog onnozeler uit dan anders, met die steenpuist op haar neus. Ze droeg een rok van velours en kousen tot over haar knieën. Ze keek naar mijn brommer en ik zag haar denken: onze kozijn, een gast van veertien met een brommer, zou ik de politie bellen?

‘Allez vooruit, nog een kandidaat!’ riep ze ineens. Ze trachtte een diepe vreugde in zichzelf op te roepen en

leek zich daartoe niet echt te moeten inspannen. Ik was blij in haar plaats.

Ze gingen naar de overkant van het kanaal wandelen naar het Provinciaal domein van Wachtebeke en dan weer terug. Provinciale domeinen, dat hadden ze tien jaar geleden in de jaren zestig uitgevonden, geloof ik. In België moet alles een officiële naam hebben, anders is het niet goed. Iets wat gratis is, iets waar de hele gemeenschap toe had bijgedragen moet de mensen altijd een beetje angst aanjagen, niet te veel angst, maar toch genoeg om hen nerveus te maken. Ze konden dat toch evengoed Het Beloofde Sprookjesland hebben genoemd, of gewoon Pretpark Puyenbroek. De kantoorruimten en vergaderzalen waar die namen werden bedacht leenden zich daar niet toe, denk ik. Het was er in de winter wellicht te warm en in de zomer te donker om zulke ideeën te laten ontspruiten aan de geesten van de mensen die in die tijd leefden. Maar die tijd is voorbij. In de jaren zeventig is de moderne tijd eindelijk echt begonnen.

Ik stond er aan het begin nog mee te lachen, met hun wandeltocht. Ik zei tegen Wilfried: 'Gij gaat toch niet heel dat eind kilometers en kilometers gaan wandelen, neem uw velo of rij desnoods met de auto, bende gierigaards. Of neem uw brommer.' Maar dat hadden ze niet, die arme mensen. Ik was de enige van Driesdonk die een brommer had. Natuurlijk had ik een brommer. Ik had er een omdat ik dat wilde. Ik had hem gekocht van een kleine Bohemer die hier enige tijd geleden een nacht langs het kanaal had gestaan met zijn bende. Ze waren met een stuk of twintig. Mannen,

vrouwen en veel kinderen. Mijn vader had hen zien komen met hun duistere ogen en hun spiedende blikken. Ze waren aan zijn werkstal komen kloppen om een emmer water te vragen. En hij had nog zijn goed hart getoond en hun emmer gevuld en hen goed in het oog gehouden, maar toen hij verder wou vijzen aan een fiets was zijn Engelse sleutel verdwenen. Er waren een paar kinderen in zijn werkstal beginnen rondlopen en daarop had hij niet gelet, hij had alleen de vrouwen in het oog gehouden.

De volgende dag zag ik een kleine Bohemer van een jaar of twaalf heen en weer rijden op een brommer in onze straat. Hij was precies op zoek naar iets. Ik stond aan de deur van ons café te dromen. Hij stopte en vroeg of die ik brommer niet wilde kopen. Het was duizend frank, zei hij. Hij sprak een soort van Duits. Ik ging het geld halen in de kassa van het café. Of er nu geld in de kassa zat of niet, daar lette vader eigenlijk niet op. Ik probeerde nog het een en ander over die brommer te vragen. Maar de jongen zweeg, alsof hij mij op een of andere manier wilde beschermen voor een gevaar. Toen ging hij er te voet vandoor en 's avonds waren de Bohemers al verder getrokken.

Ik was de enige met een brommer in Driesdonk. Wilfried stond zich dood te schamen. Omdat ik zijn vriend was. Hij verwachtte iets van mij dat ik hem niet kon geven. Dat wist hij evengoed als ik. Wat moest ik doen, moest ik hem zeggen dat hij ook een brommer moest gaan zoeken? Dat, mocht hij een brommer willen, dat hij er dan zeker een zou vinden? Het was een kwestie van wilskracht.

Zelf kon ik er alleen maar mee lachen. Zie hem daar nu staan, die sukkelaar, dacht ik. Ik voelde zelfs geen leedvermaak, noch de behoefte om die jongen te helpen, met een woord, desnoods met een daad, hem bijvoorbeeld een schop tegen zijn schenen te verkopen en dan snel weg te rennen. Ik was veel te gelukkig om mij om andere mensen zorgen te maken.

Ik ging een eind mee op wandeltocht om Wilfried een plezier te doen.

Wilfried sprak de hele tijd geen woord. We naderden het kanaal. Ik zag de koeltoren van de Sidmar opdoemen. Het mooiste bouwwerk van de hele wereld, vond ik. Op school waren er leraren die de vooruitgang vervloekten en vooral dan dat bouwwerk dat daar eenzaam en troosteloos langs het kanaal stond. Het was een schande. De industriële revolutie moest nu maar een keer gaan stoppen. Maar ik vond die koeltoren het mooiste bouwwerk dat ik ooit had gezien, het was net een reuzendiabolo. Dat mensen dat durfden neer te planten in dit platte land, zeiden ze. Het was afgrijselijk, zeiden ze. Ik in hun plaats, ik zou er ons gehele land mee hebben volgebouwd, als kunstmatige bergen.

Ik reed mee op de brommer naast die bende, op wandelsnelheid, kwestie van die mensen eens goed op de zenuwen te werken met mijn geknetter. Vlak voor we aan de veerboot kwamen begon de brommer te sputteren.

‘Ik denk dat hij kapot is,’ zei Wilfried.

Ik geloof dat hij blij was dat mijn brommer kapot was. Ik liet de brommer achter in de gracht.

‘Ik kom hem straks wel weer halen,’ zei ik.

‘En zijt ge niet bang dat ze hem gaan pakken?’ vroeg Wilfried.

‘Gestolen goed gedijt niet,’ zei ik. ‘Wie hem nu steelt, zal onder het juk van mijn banvloek moeten leven.’

Ik spuwde op de brommer en maakte een omgekeerd kruisteken. Dat had ik in een boekje gelezen dat mijn vader had meegebracht, een griezelverhaal op gazettenpapier. Ik kende dat boekje helemaal vanbuiten. Er kwam ook een hoerige teef in voor, de heks Mahella, die had drie borsten, drie enorme borsten. Ik zat er ’s avonds in te lezen. Er stonden af en toe ook tekeningen in. Onder andere van Mahella met haar drie borsten. Mijn vader beloofde mij er nog mee te brengen van Sluis, hij zag dat ik er deugd van had.

‘Gij kunt er nooit te vroeg aan beginnen,’ sprak hij. Hij lachte toen hij dat zei, maar meteen daarna kwam er iets ernstigs in zijn blik. Hij leek over alle gevolgen en alles wat er nog moest gedaan worden in mijn leven na te denken en hij zag er plots het oceanische van in, denk ik.

We staken het kanaal over met de veerboot en we wandelden richting Wachtebeke. In Wachtebeke stond er een kasteel langs de baan. Ik zag dat kasteel en ik dacht: daar moet ik ooit nog een keer geraken in mijn leven. Het leek op het kasteel van Brigitte Bardot dat ik een keer had gezien in een film op de RTB voor volwassenen. Het was een zonovergoten kasteel waar ze aan een picknicktafel in het gras een gebraden gans zaten te eten met grote glazen champagne erbij en Bri-

gitte Bardot die dronk gulzig. Het was echte champagne want ik had het gezien, ze had die fles Veuve Cliquot op dat moment echt ontkurkt en ervan gedronken in eenzelfde filmshot, daar kwamen geen truiken van de filmfoor aan te pas. En ze nam ook werkelijk grote happen uit die gans, terwijl ze dat in films nooit echt deden. In films eten ze altijd maar een klein hapje omdat indien de take niet gelukt is de acteurs tijdens de volgende take opnieuw moeten eten en natuurlijk willen vermijden dat hun maag al vol zit. Maar Brigitte zat te schrokken en te drinken alsof haar leven ervan afhing. Alsof ze er echt deugd van had, alsof ze vergeten was dat ze in een film speelde, alsof die film haar leven zelf, of die film haar eigen leven was, een uitgevonden, gedroomd, gespeeld bestaan, dat toch in het echt bestond.

Daar moest ik ooit geraken dacht ik toen, in dat kasteel, ik moest er alles aan doen, ik moest een inspanning doen, desnoods moest ik een keer bij die mensen gaan aanbellen en mij voorstellen, wat had ik te verliezen, ze zouden mij toch niet bijten, zeker?

We gingen met de hele bende iets drinken in een café op de markt van Wachtebeke. De vaders dronken bier van de firma Meiresonne uit Belzele, een weerzinwekkend vocht dat ze thuis bij ons ook schonken, de moeders en de kinderen limonade van Stabilac, de lokale melkfabriek, die maakte ook limonade. Ik was dol op die limonade. Sommige dingen vond ik dus wel goed aan mijn vlakke land, het was niet allemaal kommer en kwel, jongens!

Aan de toog zat een jongen met lang blond krul-

haar. Hij leek wel mijn tweelingbroer. Een lieve zoete prachtige jongen, even oud als ik, met blozende kaken en een glimlach die hem op het gezicht gebrand leek. Hij zag meteen dat ik er niet bij hoorde bij die bende zeiksnorren. Hoe leert u iemand kennen? Zoals het in de films gebeurt, door een blik, een oogopslag? In het echt gebeurt dat bijna nooit. Maar nu gebeurde het, net als in een film. Het was alsof wij elkander al jaren kenden of misschien vanuit een vorig leven. Ik had dat altijd zelf het meest absurde gevonden van de hele wereldgeschiedenis, reïncarnatie. In een onsterfelijke ziel, daar had ik nog in kunnen geloven maar toch niet in reïncarnatie? Waarom zou een ziel verhuizen in de tijd? En vanaf welk tijdstip zou die ziel dan zijn begonnen te verhuizen van de ene persoon op de andere? In de tijd van de mammoeten misschien? Wanneer was de geschiedenis van de zielsverhuizing begonnen? Daar hielden ze in al die godsdiensten en filosofieën geen rekening mee. Maar daar en toen wankelde mijn ongelooft. Ik had die jongen echt al ergens gezien.

Hij kwam meteen naar mij toe en zei: 'Dag Godfried.' Hij had een licht Hollands accent.

Ik zei: 'Hoe weet gij dat ik Godfried heet? Zijt gij helderziend of wat?'

'Neen, ik hoorde het toen gij met die bende hier binnenkwam. Er waren een paar mensen die over u bezig waren. Ze doen niet anders dan praten over u, geloof ik. Drinkt gij limonade, zijt gij zot geworden? Drinkt een trappist van mij. Ik heet Patrick, Patrick Wittebolle, mijn vrienden noemen mij Wittebolle.'

We gingen samen aan de toog staan. De wandelaars

hadden aan de tafeltjes plaatsgenomen. Wittebolle bestelde twee trappisten.

De mensen van Driesdonk keken in onze richting en wilden zich met mijn zaken bemoeien, dat wilden ze diep vanbinnen maar toen besloten ze zich met hun eigen zaken te bemoeien. Tegen deze ontmoeting konden ze niet op.

Ik dronk de eerste trappist van mijn hele leven, gekregen van die goede jongen die mijn broer was vanaf nu. Het zonlicht scheen door de ruiten van het café. Het was lente geworden. Ik dronk gulzig. Het vocht leek recht naar mijn hersenen te stijgen. Ik was in de zevende hemel beland. Ik moest er meteen nog een hebben.

‘Gij wilt er zeker nog een,’ zei Wittebolle.

Hij haalde een biljet van duizend frank uit de bovenste zak van zijn jeansjasje. Die jongen was veertien jaar en hij had al het geld van de hele wereld bij zich. De mensen van Driesdonk hadden alleen van die morsige briefjes van vijftig waarmee ze hun consumptie hadden betaald. Maar dat briefje van Patrick, dat was nieuw. Het kraakte. Het was pas gisteren gedrukt en afgehaald bij de bank en het moest deel uitmaken van een pakje van wel honderd van die briefjes, een pakje met een papieren ringetje er rond. Er moest meer zijn waar dat vandaan kwam.

‘Drink er gerust nog een,’ zei Wittebolle. Ik dronk die tweede trappist van heel mijn leven leeg en ik was helemaal dronken.

Ik zei: ‘Wittebolle, dit is het beste wat ik ooit heb gedronken en ik ben helemaal weg in mijn hoofd.’

‘Zijt gij nog nooit dronken geweest?’ vroeg hij.

‘Neen, maar ik wil vanaf nu alle dagen dronken zijn. Zeg, Wittebolle, ik heb geen geld,’ zei ik, ‘ik ben zo arm als een kerkrat, ik kan u zelf niets aanbieden.’

‘Geeft niets,’ zei Wittebolle, ‘ik zal u alles geven wat uw hartje verlangt. Drink er nog maar een.’

We dronken er samen nog een. De bende maakte aanstalten om weer verder te trekken en de terugtocht aan te vatten. Wilfried kwam mij melden dat zij ervandoor gingen om voor vijf uur thuis te zijn. Ik zei dat ze al mochten vertrekken zonder mij. Ik ging wel achterna komen op mijn gemak, ik wist de weg wel naar huis. Daar was Wilfried niet mee akkoord.

‘Gij moet meegaan, Godfried. De mensen gaan kwaad zijn op mij.’

Ik gaf hem een stamp. Ik deed het om te lachen. Ik denk niet dat ik in mijn leven nog iemand zo teleurgesteld had gezien. Hij was mij kwijt.

Ik besloot op dat moment nooit nog naar huis te gaan. Ik had geen thuis nodig. De wereld wachtte op mij.

‘Kom met mij mee naar mijn huis, we gaan ons thuis wat gaan amuseren,’ zei Wittebolle.

‘Ik volg u tot het einde van de wereld,’ zei ik.

We liepen de straat uit in de richting van het kasteel dat daar eenzaam langs de grote baan stond. Ik wist al wat er ging gebeuren. Natuurlijk woonde Wittebolle in dat kasteel.

We hoorden iemand achter ons aan komen. Het was Wilfried. Hij was ons achterna gekomen. Ik was